Dodatek do „Biuletynu Kowieńskiego"

BIULETYN BAŁTYCKI

WILBI

PODAJE WIADOMOŚCI BIEŻĄCE Z ŁOTWY ORAZ PERJODYCZNE Z ESTONJI I FINLANDJI.

Nr. Wilno, dnia 12 lutego 1932 r. 25.

T r e ś ć n u m e r u:

ŁOTWA.

--oOo--

1."P e h d e j a B r i d i" o s t o s u n k u L i t w y i Ł o t w y d o m n i e j s z o ś c i n a r o d o w y c h.

"Pehdeja Bridi" Nr.32 Art.p.t."Litwini powinni być przykładem dla Łotwy". Streszczenie:

Przyznać trzeba, że Litwini energicznie występują przeciwko separatyzmowi mniejszości narodowych i nie uznają żadnej autonomji kulturalnej. Nawet autonomiczny pod względem politycznym Dyrektorjat kłajpedzki jest ostro ograniczany z powodu niedopuszczalnego separatyzmu, interpretowanego przez Litwinów jako zdradę państwa. Łotwa powinna brać z Litwinów przykład, gdyż łotewskie mniejszości narodowe bez żadnych ograniczeń zaczęły włazić rządzącemu narodowi na kark i całkiem nie respektują rządu państwa. Niemcy, jak również Polacy otwarcie jeżdżą na różne konferencje zagraniczne skierowane przeciwko interesom Łotwy. Zwłaszcza agitacja prasowa mniejszości narodowych staje się coraz bardziej nieznośna. Debatuje się nad różnemi kwestjami m.in. nad tem, czy mniejszości mogą pozostać lojalne, skoro się nie wypełnia ich żądań. Nad wszystkiemi mniejszościami górują pod tym względem Polacy, których szowinizm jest już szeroko znany. Różne polskie organizacje, jak zamknięty Związek Polaków, Polskie T-stwo Rolnicze, Związek Akademików i t.d. otwarcie biorą udział w naradach rady polskich mniejszości zagranicą i wchodzą w skład tej rady. W statutach tych towarzystw nic się nie mówi o prawach należenia ich do organizacyj zagranicznych. Dla Polaków granice państwa łotewskiego nie istnieją. Pisma polskie debatują nad tem do jakiego państwa należy mniejszość polska na Łotwie. Jak długo jeszcze tolerować będzie Łotwa tego rodzaju antypaństwowe przejawy.

2. S t o s u n e k N i e m c ó w d o Ł o t w y w u j ę c i u P e h d e j a B r i d i".

"Pehdeja Bridi" Nr.32 Art.p.t."Niemcy nigdy nie byli i nigdy nie będą przyjaciółmi Łotwy". Streszczenie:

Niejednokrotnie się już mówiło, że Łotysze w krytycznym momencie nie mogą oczekiwać pomocy ze strony niemieckiej, gdyż Niemcy nigdy się nie zadowolnią wytworzoną sytuacją i decydującą rolą narodu łotewskiego. Przepaść, która dzieli Niemców od Łotyszów staje się coraz większa. Byli obszarnicy nadbałtyccy czynią wszystko, by skompromitować Łotwę i Łotyszów. Młodzież niemiecka na Łotwie wychowuje się w duchu hurra-nacjonalistycznym. Świadczą o tem enuncjacje hitlerowców łotewskich. Łotysze zawsze o tem powinni pamiętać.

3. T e k s t ł o t e w s k o - s o w i e c k i e g o p a k t u o n i e a g r e s j i ."Siegodnia" Nr.41: Prezydent Republiki Łotewskiej i Centralny Komitet Wykonawczy ZSRR, opierając się na zawartym w dn.11 sierpnia 1920 r. traktacie pokojowym między Łotwą a Rosyjską Socjalistyczną, Federacyjną, Radziecką Republiką, którego działanie rozprzestrzenia się na całem terytorjum ZSRR i którego wszystkie postanowienia pozistają niezmiennie i nazawsze nienaruszoną podstawą stosunków między wysokiemi układającemi się stronami; przekonani co do tego, że interesom obu wysokim układającym się stron odpowiada przyjęcie niektórych postanowień, mogących sprzyjać rozwojowi i wzmocnieniu przyjaznych stosunków między obu państwami; stanowczo zdecydowani respektować wzajemnie i niezmiennie suwerenność, polityczną niezawisłość i terytorjalną całość i nietykalność wzajemną; kierowani pragnieniem współpracy nad wzmocnieniem powszechnego pokoju;

oświadczając, że żadne z zobowiązań, przyjętych przez każdą ze stron do chwili obecnej nie przeszkadza w pokowym rozwoju wzajemnych stosunków i nie jest w sprzeczności z obecnym traktatem, pragnąc potwierdzić i uzupełnić w swych stosunkach Generalny Pakt o wyrzeczeniu się wojny z 27 sierpnia 1928 r., który niezależnie od terminów działania normalnego, ustania lub możliwego przedterminowego wypowiedzenia niniejszego paktu, zachowuje w dalszym ciągu stałą moc między obu układającemi się stronami, zdecydowali zawrzeć niniejszy pakt i w tym celu wyznaczyli swych pełnomocników, a mianowicie:

Prezydent Republiki Łotewskiej: Margiera Skujenecka, prezesa Ministrów, pełniącego tymczasowo funkcje ministra Spraw Zagranicznych;

Centralny Komitet Wykonawczy ZSRR: Borysa Spirydonowicza Stomoniakowa, członka Kolegjum Ludowego Komisarjatu Spraw Zagr. i Aleksieja Iwanowicza Świderskiego upoważnionego przedstawiciela ZSRR, którzy to pełnomocnicy po wzajemnem przedstawieniu swych pełnomocnictw, uznanych za ułożone w powinnej i wskazanej formie, porozumieli się w sprawie następującej:

Artykuł 1.

Wysokie układające się strony obowiązują się wzajemnie wstrzymywać się od wszelkiego aktu agresji względem drugiej strony, a także od wszelkich gwałtownych działań, skierowanych przeciwko całości i nietykalności terytorjum lub przeciwko politycznej niezawisłości drugiej układającej się strony niezależnie od tego czy podobna agresja lub też podobne działania podjęte zostały osobno, czy też razem z innemi państwami, z wypowiedzeniem czy też bez wypowiedzenia wojny.

Artykuł 2.

Każda z wysokich układających się stron obowiązuje się nie przyjmować udziału w żadnych wojskowych czy politycznych paktach konwencjach czy ugodach, skierowanych przeciwko niezawisłości, terytorjalnej nietykalności lub politycznemu bezpieczeństwu drugiej strony, a również w paktach, konwencjach czy ugodach, mających na celu poddanie bojkotowi ekonomicznemu czy finansowemu jedną z układających się stron.

Artykuł 3.

Zobowiązania przewidziane w niniejszym pakcie w żaden sposób nie mogą ograniczyć czy zmienić międzynarodowych praw czy zobowiązań, wypływających dla wysokich układających się stron z paktów, zawartych przez nie przed wejściem w życie niniejszego paktu i w należyty sposób opublikowanych w oficjalnych wydawnictwach każdej strony, o ile te pakty nie zawierają w sobie elementów agresji w sensie obecnego paktu.

Artykuł 4.

Biorąc pod uwagę zobowiązania przyjęte w niniejszym pakcie Wysokie układające się strony zobowiązują się przedkładać wszystkie sporne kwestje, niezależnie od ich natury i pochodzenia, jakieby wynikły między niemi po podpisaniu niniejszego paktu i nie mogły być uregulowane w określonym terminie w zwykłym dyplomatycznym trybie, umówionej procedurze w mieszanej komisji pojednawczej, której skład, prawa i działalność podlegają ustaleniu drogą osobnej konwencji, jaką obie strony obowiązują się zawrzeć w możliwie krótkim czasie i która wejdzie w życie jednocześnie z niniejszym paktem.

Artykuł 5.

Niniejszy pakt ułożony został w dwóch egzemplarzach w językach łotewskim i rosyjskim, przyczem oba teksty mają jednakową moc. Będzie on ratyfikowany i jego dokumenty ratyfikacyjne będą wymienione między obu umawiającemi się stronami w Moskwie.

Artykuł 6.

Pakt niniejszy wchodzi w życie z chwilą wymiany dokumentów ratyfikacyjnych i będzie zachowywał moc w ciągu 3-ch lat od owej chwili. Każda z Wysokich, układających się stron będzie miała prawo wypowiedzenia paktu z uprzedzeniem na 6 mies. przed upływem tego terminu lub bez przestrzegania terminu uprzedzenia, o ile druga układająca się strona dokona napadu na jakieś państwo trzecie. O ile pakt nie będzie wypowiedziany przez żadną z umawiających się stron, termin jego mocy obowiązującej przesuwa się automatycznie na 2 lata; podobnież pakt będzie uważany za prolongowany każdorazowo na dalsze 2 lata, o ile nie nastąpi zrzeczenie się go przez jedną ze stron układających się w trybie przewidzianym w niniejszym artykule. Pełnomocnicy podpisali niniejszy pakt i przyłożyli pieczęcie. Dan w m.Rydze w dwóch ... 5 lutego 1932 r. M.Skujeneek, B.Stomoniakow, A.Świderski.